

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Domovinskog pokreta
Zastupnik Davor Dretar

Zagreb, 23. rujna 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, P.Z.E. br. 61

Temeljem članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora („Narodne novine“ br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20 i 123/20) na Konačni prijedlog Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima, zastupnik u Klubu zastupnika Domovinskog pokreta podnosi sljedeće

AMANDMANE

Amandman I.

U čl. 149. st. 1. riječi „*ako ugovorom nije drukčije određeno*“ zamjenjuju se riječima „*ako umjetnik izvođač ne odluči naknadu ostvarivati kolektivno*“ te u st. 4. nakon riječi „*proizvođaču fonograma,*“ briše se točka i dodaju se riječi „*kao korisniku u smislu ovog Zakona, a naknada koju proizvođač fonograma ostvari od pružatelja usluga informacijskog društva sastoji se od pojedinačnih naknada koje u jednakim dijelovima pripadaju svim umjetnicima izvođačima s jedne strane i proizvođaču fonograma s druge strane.*“

U istom čl. dodaju se st. 1. i st. 7. koji glase:

(1) *Ako je umjetnik izvođač za proizvođača fonograma ugovorom osnovao pravo iskorištavanja fiksirane izvedbe činjenjem dostupnim javnosti i reproduciranjem putem interneta, ima pravo na naknadu od takvog iskorištavanja njegove fiksirane izvedbe, koje naknade se ne može odreći niti je na drugi način prepustiti proizvođaču fonograma.*

(7) *Prigodom prilaganja ugovora iz stavka 1.-3. ovoga članka, a vezano uz utvrđivanje činjenica odlučnih za primjenu st. 4., odnosno, radi dokazivanja stjecanja prava, proizvođač fonograma dužan je organizaciji kolektivne zaštite učiniti vidljivim najmanje podatke koji se odnose na identitet izvođača i proizvođača fonograma, naziv umjetničke izvedbe i godinu izdanja, klauzule kojima se dokazuje stjecanje potrebnih prava, klauzule kojima se utvrđuje izvođačka naknada, potpise ugovornih strana, datum sklapanja ugovora te podatke o trajanju ugovora.*

Postojeći stavci 1., 2., 3., 4., 5. postaju sada stavci 2., 3., 4., 5., 6.

Obrazloženje:

Ovim amandmanom traži se brisanje navedenih riječi kako bi se ostvarilo načelo sadržano u čl. 18 Direktive EZ 790/2019 a to načelo se mora primjenjivati u svim odnosima između izvođača i proizvođača fonograma prilikom zaključivanja ugovora. Radi se o načelu primjerene i razmjerne naknade koju izvođači imaju pravo primati kod svakog korištenja njihovih izvedbi i koje je ključno načelo čl. 18 Direktive. Navedene riječi to načelo brišu jer se eksplicite naglašava mogućnost da naknade uopće ne mora biti. U svim raspravama kako plenarnoj prilikom prvog čitanja, tako i raspravi na tematskoj sjednici Saborskog Odbora za informiranje, informatizaciju i medije naglašavano je i usuglašeno da navedeno načelo mora biti ispoštovano.

Dodatno novom formulacijom ostavlja se umjetniku izvođaču izbor hoće li naknadu ostvarivati u kolektivnom sustavu ili temeljem individualnog ugovora, što je cijelo vrijeme poticano od strane diskografa – mogućnost izbora.

Potrebno je izrijeком (iako bi navedeno trebalo biti nesporno) utvrditi status proizvođača fonograma kao korisnika, obzirom na sve odredbe ovog Zakona koje se tiču prava i obveza korisnika kao takvih, a kako bi se izbjegla eventualna drugačija tumačenja.

Dodatno potrebno je utvrditi osnovicu u ukupno prikupljenoj naknadi od strane proizvođača fonograma prema kojoj će se obračunavati udjeli za one izvođače koji nemaju ugovorom reguliran odnos.

Ovim amandmanom implementiraju se načela sadržana u čl. 18 Direktive EZ 790/2019 a ta načela se moraju primjenjivati u svim odnosima između izvođača i proizvođača fonograma prilikom zaključivanja ugovora, te smatramo nužnim da navedeno načelo bude jasno izraženo u tekstu zakona.

Obzirom da je st. 4 (odnosno 5, po novoj numeraciji) određeno da će se izvedbe koje nisu regulirane na zakonom propisani način štiti u sustavu kolektivne zaštite, potrebno je regulirati na koji način će se navedena činjenica utvrđivati, te što su minimumi da bi se ista činjenica mogla nesporno utvrditi, primjerice potrebno je utvrditi identitet stranaka, snimke, godinu izdanja (radi utvrđivanja je li snimka još pod zaštitom), te klauzule vezane uz definiranje naknade, pri čemu se ne ulazi u zahtjev za otkrivanjem visine ugovorene naknade nego klauzule koje se odnose na primjenjivost definiranih osnovica na različite vrste korištenja.

Amandman II.

U čl. 218. st. 1. točka 1.d) briše se, a u st. 3. točka 1. iza podtočke k) dodaju se nove podtočke: *l) pravo priopćavanja javnosti, uključujući činjenjem dostupnim javnosti, pri davanju pristupa javnosti izvedaba koje su učitali korisnici na platformama za dijeljenje sadržaja putem interneta, i m) pravo iskorištavanja iz članka 149. st. 4. ovoga Zakona.*

Obrazloženje:

Radi se o tehničkom dotjerivanju. Naime, već prethodno navedene i utvrđene obveze o ostvarivanju određenih prava u kolektivnom sustavu nisu ujedno istovremeno unesene u sam članak koji sadržava sam katalog prava koja se kolektivno ostvaruju, pri čemu je obveza u pogledu platformi za dijeljenje sadržaja iz fakultativnog kolektivnog prenesena u obvezno

kolektivno radi usklađivanja s čl. 17 Direktive, te usklađivanjem s drugim istovrsnim rješenjima u zemljama koje su direktivu već implementirale (Njemačka).

Nadalje, na izriekom utvrđenu obvezu kolektivnog ostvarivanja prava činjenja dostupnim javnosti za sve snimljene izvedbe koje nisu odgovarajuće regulirane ugovorima iz čl. 149. st. 4, potrebno je u odredbama o obveznom kolektivnom ostvarivanju prava takvo pravo i odgovarajuće predvidjeti.

Amandman III.

Čl. 240. st. 15 mijenja se i glasi:

(15) U slučajevima iz članka 149. stavka 4. ovoga Zakona, cijena za činjenje dostupnim javnosti te za odgovarajući način umnožavanja umjetničke izvedbe, utvrđuje se u postotku od prihoda kojeg komercijalizacijom umjetničke izvedbe putem interneta ostvari proizvođač fonograma, za svaku umjetničku izvedbu za koju se predmnijeva da se prava ostvaruju putem organizacije za kolektivno ostvarivanje prava, ili za koju je umjetnik izvođač odlučio naknadu ostvarivati kolektivno. Naknada koju proizvođač fonograma ostvari od pružatelja usluga informacijskog društva sastoji se od naknade za prava proizvođača fonograma i naknade za izvođačka prava, i dijeli se na dva jednaka dijela, pri čemu se na ime naknade za izvođačka prava ne smiju odbijati nikakvi troškovi posrednika ili sl. Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava obvezna je u svojim pravilima o raspodjeli utvrditi odgovarajući odnos koji za potrebe obračuna pripada glavnim a koji pratećim izvođačima, a koji odnos mora odgovarati broju i ulozi izvođača i doprinosu svakoj pojedinoj snimci. Proizvođač fonograma nije dužan organizaciji za kolektivno ostvarivanje platiti dio cijene za pojedinačnu izvedbu koji je proporcionalan udjelu onog izvođača koji je s njim sklopio ugovor iz članka 149. stavka 2. ovoga Zakona, koji bi tom izvođaču pripao prema pravilima o raspodjeli organizacije za kolektivno ostvarivanje prava. Naknadu za takvog izvođača proizvođač fonograma isplaćuje prema sklopljenom ugovoru.

Obrazloženje:

Obzirom da je propisano da se obvezno kolektivno, sukladno pravilima organizacije kolektivne zaštite ostvaruju prava onih izvođača koji nemaju ugovorom reguliran odnos s diskografima, te se njihova prava naplaćuju od strane organizacije kolektivne zaštite u razmjernom dijelu, potrebno je, radi utvrđivanja osnovice za obračun takvog razmjernog dijela, prvenstveno razdvojiti naknadu koju proizvođač fonograma prikuplja od komercijalizacije putem interneta, na onaj dio naknade koji se odnosi na prava umjetnika izvođača, od onog dijela naknade koji se odnosi na proizvođače fonograma. Tek potom može se u okviru onog dijela naknade koji pripada izvođačima utvrditi razmjer između izvođača s ugovorima i izvođača bez ugovora, pri čemu se organizacija kolektivne zaštite mora obvezati donijeti odgovarajući pravilnik o raspodjeli obzirom na doprinos svakog pojedinog izvođača snimci. Jednako tako navedeno se mora odnositi i na one izvođače koji su ODABRALI naknadu ostvarivati kolektivno, sukladno prijedlogu iz Amandmana II koji rješava pravo izbora. Smatramo da je ovaj izričaj precizniji u tom smjeru.

Amandman IV.

U čl. 305. dodaje se st. 4. koji glasi:

„Odredbe čl. 149. ovog članka primjenjuju se na sve fonograme i na njima fiskirane izvedbe koji su prvi put fiksirani i/ili objavljeni u Republici Hrvatskoj sukladno odredbama čl. 3., 4. i 11. Uredbe (EZ) br. 593/2008 Europskog Parlamenta i Vijeća (Rim I) te čl. 24 i 25. Zakona o međunarodnom privatnom pravu.“

Obrazloženje:

Ovom odredbom, a obzirom da je čl. 149 st. 4 navedeno da se prava izvođača u kolektivnom sustavu ostvaruju u odnosu prema proizvođaču fonograma koji je ostvario prihod od komercijalizacije konkretne umjetničke izvedbe putem interneta, potrebno je definirati u odnosu na koje fonograme, odnosno koje proizvođače fonograma, te na koje izvedbe se primjenjuje navedeno. Obzirom da navedeno može imati međunarodni karakter, ključno je definirati primjenu hrvatskog prava, tj. ovog zakona na ugovorne odnose odnosno predmete zaštite koji su nastali i izvršavani na teritoriju RH.

Amandman V.

U čl. 306. st. 5 mijenja se i glasi:

(5) Ugovori o iskorištavanju glazbenih izvedaba umjetnika izvođača koji su između umjetnika izvođača i proizvođača fonograma sklopljeni prije stupanja na snagu ovoga Zakona moraju se uskladiti s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, u protivnom će se smatrati da proizvođač fonograma nije stekao prava iskorištavanja glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu te da se prava umjetnika izvođača u vezi iskorištavanja glazbenih umjetničkih izvedaba na internetu ostvaruju kolektivno.

Obrazloženje:

Činjenica je da se fonogrami kontinuirano koriste. Činjenica je da Internet prava postoje u hrvatskom zakonodavstvu već 18 godina (od Zakona iz 2003), te da su sva takva korištenja morala biti već regulirana sukladno zakonu. Na ovaj način daje se dodatni 3-godišnji *grace period* za korištenje izvedbi bez valjane pravne osnove a da se pitanje naknade u tom razdoblju uopće ne rješava.

Amandman VI.

U čl. 315. iza riječi: „7. lipnja 2022.“ dodaje se : „,članka 149. st. 4. koji stupa na snagu 1.siječnja 2022.“.

Obrazloženje

Obzirom na predviđeno novo reguliranje odnosa između organizacije kolektivne zaštite izvođača, te proizvođača fonograma kao korisnika, te obzirom da je za provedbu navedenog nužno da se proizvođači fonograma, dostavom ugovora organizaciji kolektivne zaštite izvođača legitimiraju kao ovlaštenici za ostvarivanje prava izvođača s kojima imaju pravno valjani ugovor za komercijalizaciju fiksiranih izvedbi putem interneta, dostava te analiza navedenih ugovora treba određeno vrijeme, te je nemoguće od samog stupanja na snagu ovog zakona bilo kojoj od uključenih strana ispuniti navedene zahtjeve

Zastupnik Davor Dretar

